

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGU poolt 22.05.2024 esitatud taotluse, otsustan:

1.1 Anda KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGULE (registrikood 12453072, aadress Ida-Viru maakond, Lüganuse vald, Kiviõli linn, Turu tn 3, 43125) geoloogilise uuringu loa nr L.MU/523470 Uljaste II uuringuruumis kehtivusajaga viis aastat;

1.2 Geoloogilise uuringu loale nr L.MU/523470 kantakse järgmised tingimused:

1.2.1 Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Riigimetsa Majandamise Keskuse Ida-Virumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;

1.2.2 Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;

1.2.3 Keelatud on sõita läbi kuivenduskraavide;

1.2.4 Puurimisel tekkivat hiiba ei või suunata otse kuivenduskraavi;

1.2.5 Tööde alustamisest ja lõpetamisest teavitada Põllumajandus- ja Toiduametit e-posti aadressil pta@pta.agri.ee;

1.2.6 Registreeritud kaitsealuste taimede kasvukohtades ei ole lubatud masinatega liikumisel tekitada rööpaid.

1.2.7 Registreeritud kaitsealuste taimede elupaigas on raied ja muud uuringuga seotud tegevused lubatud vaid kuivanud või külmunud pinnase tingimustes.

1.2.8 Raieala ei tohi registreeritud kaitsealuse taime kasvukohas ületada 0,5 ha ning raieala ei tohi ületada poolt kasvukoha pindalast.

1.2.9 Raiejäätmete jätmine registreeritud kaitsealuste taimede kasvukohtadesse ei ole lubatud.

1.2.10 Sonda lendorava püsielupaiga piirist kuni 150 m kauguseni on keelatud mürarikkad tegevused (raied, puuraukude puurimised, jms) 16. märtsist kuni 31. augustini.

1.2.11 Kui uuringu teostamine eeldab metsaalal raiete tegemist, siis tuleb registreeritud vääriselupaikades uuringu läbiviimisest loobuda.

1.3 Korraldus jõustub KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGule teatavaks tegemisest.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/523470 lahutamatu osa.

Geoloogilise uuringu luba nr L.MU/523470 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omajale garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

2. ASJAOLUD

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING (registrikood 12453072, aadress Turu tn 3, Kiviõli linn, Lüganuse vald, 43125 Ida-Viru maakond; varasemalt KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING registrikoodiga 10186158) on esitanud Keskkonnaametile Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (edaspidi *uuringuluba*) taotluse (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 29.11.2019 numbriga 12-2/19/519 ja täiendavad materjalid 23.12.2019 numbriga 12-2/19/519-4 ning 15.01.2019 numbriga 12-2/19/519-7; parandatud taotlused on esitatud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 22.05.2024 dokumendi numbriga DM-128559-1, 16.12.2024 numbriga DM-128559-8 ja 09.01.2025 numbriga DM-128559-11).

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING (registrikood 10186158) ja KKT Oil OÜ (registrikood 12453072) vahel on 09.11.2022 sõlmitud ühinemisleping. Ühinemise bilansipäevaks oli 01.01.2023 ja sellest alates loetakse ühendatava ühingu ehk KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGu tehingud tehtavaks ühendava ühingu KKT Oil OÜ nimel. Seoses nimetatuga palus KKT Oil OÜ muuta Keskkonnaametil keskkonnaloa omaniku ja kaevandaja andmed KKT Oil OÜ-ks. Keskkonnaamet muutis 05.04.2023 korraldusega nr DM-124361-3 loa omaniku andmeid ja määras loa uueks omanikuks KKT Oil OÜ (registrikood 12453072). Ilmnes, et loa omaniku andmete muutmise ajaks oli loa omanik oma ärinime vahetanud. Ettevõtte, registrikoodiga 12453072, nimeks sai KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING. Keskkonnaamet muutis 23.05.2023 dokumendiga nr DM-124864-1 loa omaniku nime vastavaks ettevõtte ärinimega ehk KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING.

Kuna käesoleva uuringuloa taotlus oli esitatud ettevõtte poolt, mida enam ei eksisteeri (KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING, registrikoodiga 10186158), pidi ettevõtte esitama uue geoloogilise uuringu loa taotluse. Tulenevalt loa omaniku muutusest ilmnenu keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS tehnilistest iseärasustest, pidi loa omanik esitama täiesti uue keskkonnaloa muutmise taotluse, millest tingitult tuli luua infosüsteemis KOTKAS uus menetlus. Seega jätkus senine KOTKAS menetlus nr M-111240 menetluse nr M-128559 alt. 22.05.2024 esitatud taotlus arvestab vastavalt Keskkonnaameti 04.04.2024 kirjale nr DM-111240-26 viimases Lüganuse Vallavolikogu otsuses (28.03.2024 otsus nr 178) esitatud

täiendavat uuringuloa tingimust.

KIVIÕLI KEEMIA TÖÖSTUSE OSAÜHING esitas Keskkonnaametile 16.12.2024 ja 09.01.2025 parandustaotlused (KOTKAS 16.12.2024 numbriga DM-128559-8 ja 09.01.2025 numbriga DM-128559-11), milles vähendas Uljaste uuringuruumiga hõlmatud katastriüksuste arvu ning seeläbi uuringuruumi pindala.

Taotletava uuringuruumi nimeks on märgitud „Uljaste uuringuruum“. Kuna aga sama nimega uuringuloa on Keskkonnaamet juba varasemalt väljastanud (Keskkonnaameti 28.10.2024 korraldus nr DM-129017-11, loa nr L.MU/522360, loa omaja aktsiaselts KIIRKANDUR, luba kehtib kuni 28.10.2029), nimetab Keskkonnaamet uuringuloa vormil käesoleva uuringuruumi Uljaste II uuringuruumiks.

Taotletav Uljaste II uuringuruum pindalaga 415,58 ha paikneb Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas Uljaste külas järgmistel kinnistutel riigile kuuluvatel kinnistutel Sonda metskond 2 (katastritunnus 75101:001:0120, sihtotstarve maatulundusmaa 100%), Sonda metskond 27 (katastritunnus 75101:001:0037, sihtotstarve maatulundusmaa 100%), Sonda metskond 39 (katastritunnus 75101:001:0044, sihtotstarve maatulundusmaa 100%). Nimetatud kinnistute valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi RMK). RMK on geoloogiliste uuringute teostamiseks andnud enda tingimusliku kooskõlastuse 27.01.2020 kirjaga nr 3-1.1/213 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldusregistris 27.01.2020 dokumendina nr DM-12-2/19/519-11).

Uuringuala kattub ka munitsipaalomandis oleva kinnistuga Kaubastu tee T5 (katastritunnus 75101:001:0257, sihtotstarve transpordimaa 100%) ning reformimata kinnistutega Faasi tee lõik 1 (katastritunnus 44201:001:0926, sihtotstarbeta maa 100%), Kaubastu-Kuuresoo tee lõik 1 (katastritunnus 44201:001:0925, sihtotstarbeta maa 100%) ning Tulbi (katastritunnus 44201:001:0734, sihtotstarbeta maa 100%). Lüganuse Vallavalitsus on oma 26.07.2024 kirjaga nr 4-7/1182-1 (registreeritud KOTKAS 29.07.2024 dokumendina nr DM-128559-5) kinnitanud enda nõusolekut munitsipaalomandis oleval kinnistul uuringute tegemiseks ning edastas teabe, et reformimata kinnistutele pole esitatud taotlusi maa tagastamiseks või ostueesõigusega erastamiseks.

Uuringualale jäävad ka eraomandis olevad kinnistud Jaanivere (katastritunnus 75101:001:0006, sihtotstarve maatulundusmaa 100%), Silla (katastritunnus 75101:001:0014, sihtotstarve maatulundusmaa 100%), Silla (katastritunnus 75101:001:0015, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) ning Satsu raudteelõik (katastritunnus 75101:001:0024, sihtotstarve transpordimaa 100%). Taotlusega on lisatud kaasa nimetatud kinnistute omanike kooskõlastused geoloogiliste uuringute tegemiseks.

Kavandatava uuringu eesmärk on uurida vähima võimaliku keskkonnamõjuga põlevkivi kaevandamise võimalikkust Uljaste uuringuväljal. Eesmärgi täitmiseks on esmalt vaja välja selgitada uuringuruumi ja selle lähiümbruskonna keskkonnakaitselised ja hüdrogeoloogilised tingimused. Juhul kui nende uuringute tulemusel tehakse kindlaks, et põlevkivi kaevandamine on keskkonnakaitseliselt ohutu ning hüdroloogilised ja hüdrogeoloogilised tingimused seda

võimaldavad, siis selgitatakse välja geoloogiliste puuraukude rajamisega uuringuruumi geoloogiline ehitus, põlevkivi kihindi lasumistingimused, mäenduslikud tingimused ning hinnatakse põlevkivi kvaliteeti ja maavaravaru kogust.

2.1. Uuringuruum

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (13.12.2019 kiri nr 9-3/19/18561; 27.12.2019 kiri nr 9-3/19/18561-4; 27.05.2024 kiri nr 9-3/24/6901-2, 19.12.2024 kiri nr 9-3/24/15558-2) ning Eesti Geoloogiateenistus (14.01.2025 kiri nr 13-1/25-68).

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub Eesti põlevkivimaardla Uljaste uuringuvälja maardlaosa (registrikaardi nr 31) põlevkivi aktiivse reservvaru 3 ja 8 plokiga, Kure turbamaardla (registrikaardi nr 0524) hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 1 plokiga, Sonda (Uljaste II) liivamaardla (registrikaardi nr 176) ehitusliiva passiivse reservvaru 1 plokiga ning Aseri fosforiidimaardla (registrikaart 191) juures asuva fosforiidi prognoosvaru 45 plokiga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala külgneb idaservas vahetult Põhja-Kiviõli II põlevkivikarjääri (loa nr KMIN-105, loa omaja Kiviõli Keemiatööstuse OÜ; luba kehtib kuni 27.01.2036) mäeeraldisega ja selle teenindusmaaga. Alale jääb ka Uljaste uuringuala uuringuruum (taotleja OÜ Merko Kaevandused), mille taotluse menetlus lõpetati Keskkonnaameti 19.06.2018 kirjaga nr 12- 2/18/849-4.

Uuritav ala on tasase reljeefiga mõningase langusega põhja suunas. Maapinna abs kõrgused jäävad Maa-ameti kaardirakenduse andmetel vahemikku 56 - 65 m. Kiviõli linn jääb uuringuruumist ~7 km kaugusele kagu suunda.

Taotletava uuringuruumi teenindusala külgneb läänes Pada-Sonda riikliku kõrvalmaantee (tee nr 17117) kaitsevööndiga ja Toomika kraavi (Leinoja) kalda piiranguvööndiga, idas Põhja-Kiviõli II põlevkivikarjääri mäeeraldisega (keskkonnaluba nr KMIN-105) ja põhjas kõrgepinge õhuelektriliini kaitsevööndiga. Lõunas on uuringuruumi piiritlemisel arvestatud Sonda aleviku majapidamistega, milledele on jäetud minimaalselt ~250 m laiune puhverala. Sonda aleviku majapidamised on ka taotletavale uuringu-ruumile kõige lähemal asuvad. Uuringuruumi teenindusala läbib avalikus kasutuses olev Kaubastu tee (tee nr 7510149).

Uljaste uuringuruumi teenindusala kattub ULJASTE 1/PÜ-114 (tunnus 1107030020020001) ja ULJASTE 3/PÜ-114 (tunnus 1107200010010001) maaparandus-süsteemidega. Vahetult uuringuruumi teenindusala lääneservas voolab Toomika kraav (Leinoja), mis on ühtlasi maaparandussüsteemi eesvool ULJASTE 3/PÜ-114 (tunnus 11072000100100011M). Uuringuruumi teenindusala kirdeosasse jääb maaparandus-süsteemi eesvool Uljaste 1/PÜ- (tunnus 11070300200200011M).

Natura 2000 alad uuringuruumi teenindusala piires puuduvad. Uuringuruumi teenindusala idaossa ja lääneossa jäävad kuusikute ja kuusesegametsade ning märgalade metsade vääriselupaigad (tunnused VEP128050, VEP204369 ja VEP205832). Uuringu-ruumi

teenindusalast põhja suunas teisel pool elektriliini kaitsevööndit jäävad samuti mitmed vääriselupaigad. Uuringuruumi teenindusala idaosas, Sonda metskond 2 kinnistul, on registreeritud III kategooria kaitsealuste liikide pruunikas pesajuur (*Neottia nidus-avis*; tunnused KLO9341141 ja KLO9341142) kasvupaigad. Uuringuruumi teenindusalaga külgneb Sonda lendorava püsielupaik (EELIS kood KLO3002863).

Uljaste maastikukaitseala (tunnus KLO1000654) jääb minimaalselt 330 m kaugusele läände. Uljaste maastikukaitseala eesmärk on kaitsta eriilmelisi maastikuelemente (oosi, järve ja raba), sealseid elupaigatüüpe ning kaitsealuseid taime- ja loomaliike. Uljaste järv (tunnus VEE2014100) jääb uuringuruumi edelapiirist ~700 m kaugusele.

Uuringuruumi teenindusala keskosas Kanarbiku (75101:001:0007) kinnistu vahetus läheduses asub keskkonnaregistris arvel olev puurkaev (tunnus PRK0054441) 10 m laiuse sanitaarkaitsealaga. Väljaspool uuringuruumi ~350 m kaugusele lõuna suunda jääb Lembitu tn 48 (75101:006:0173) kinnistul asuv puurkaev (tunnus PRK0002415). Eesti Geoloogiateenistuse Uljaste järve uuringu käigus rajati 2022. a puurkaevud, millest kolm (registrikood PRK0068438, PRK0002425 ja PRK0068439) jäävad ka Uljaste II uuringuruumi teenindusalale.

Lähimad eluhooned asuvad taotletava uuringuruumi teenindusala lõunaservast ~250 m kaugusel.

2.2 Tegevused uuringuruumis

Geoloogiline uuring Uljaste II uuringuruumis planeeritakse teha kahes etapis. Esimeses etapis tehakse geofüüsikalised uuringud ja hüdrogeoloogilised uuringud eesmärgiga täpsustada uuringualal rikkevööndite asukohti ning hinnata kaevandamise mõju piirkonna põhjaveerežiimile ning põhjavee ja pinnavee kvaliteedile. Esimese etapi tulemuste alusel planeeritakse tööde täpne maht teises etapis, mis kujutab endast maavara geoloogilist uuringut, mille käigus tehakse geoloogiline uuring (uuringupunktide rajamine) tarbevaru tasemel.

Esimene etapp - geofüüsikaline ja hüdrogeoloogiline uuring

Esimeses etapis tehakse geofüüsikalised ja hüdrogeoloogilised uuringud selles ulatuses, mida Eesti Geoloogiateenistuse 2023. a uurimistöo „Uljaste järve ja põhjavee seose uuring“ (Polikarpus jt, 2023) tulemused ei katnud, kuna nende töö eesmärk oli mõneti erinev keskendudes Uljaste järvele. Sellegi poolest saab Eesti Geoloogiateenistuse uurimistöo andmeid ja koostatud põhjaveemudelit kasutada koos planeeritava uuringu tulemustega.

Karstisoonide leviku määramine tehakse elektromeetrilise profileerimisega, millega selgitatakse välja ka aluspõhja kivimite kerked. Uuringuprofiilide üldmaht on eeldatavasti kuni ~15 km. Lisaks maapinnapealsele uuringule sooritatakse puuraukudes geofüüsikalised mõõtmised, mille abil on võimalik anda olulist sisendit hüdrogeoloogilisele hinnangule. Geofüüsikalistest mõõtmistest sooritatakse kavernoomeetria, loodusliku gammakiirguse mõõtmine ja voolukiiruste mõõtmine.

Hüdrogeoloogilise uuringu käigus tehakse katsepumpamised uuringuruumi idapoolses osas vähemalt kahes puuraugus, kuhu Eesti Geoloogiateenistuse uurimistööga puurauke/puurkaeve ei rajatud. Kogutud andmed edastatakse Eesti Geoloogiateenistusele ja juba olemasolevat hüdrogeoloogilist mudelit täiendatakse saadud andmetega, mille tulemusena saab hinnata põlevkivi kaevandamise mõju põhjaveele erinevate stsenaariumite korral sh Uljaste järve veetasemele.

Teine etapp - geoloogiline uuring

Pärast geofüüsikalisi ja hüdrogeoloogilisi uuringuid planeeritakse geoloogiliste puuraukude asukohad. Geoloogilise uuringuga rajatakse kuni 10 - 15 puurauku põlevkivi kihindi lamamini (uurimissügavusega kuni ~30 m). Puuraugud rajatakse südamik-puurimise meetodil. Kvaternaarisetete osas puuraugud manteldatakse puuraugu püsivuse tagamiseks ja vältimaks katendi materjali sisse varisemist. Vajadusel planeeritakse ka kaevandid põlevkivi avamusjoone täpsustamiseks. Hüdrogeoloogilistest töödest tehakse veetaseme mõõtmised puuraukudes.

Geoloogiliste puuraukudena kasutatakse ka esimeses etapis rajatud hüdrogeoloogilisi puurauke, mille südamikku saab kasutada nii geoloogilise ehituse kirjeldamisel kui ka proovide võtmiseks. Põlevkivi tarbevaru hindamisel peab uuringuvõrk olema tihedusega vähemalt 2×1 kilomeetrit. Keerulisemates geoloogilistes tingimustes on vaja kasutada tihedamat uuringuvõrku. Et saada usaldusväärsed andmed põlevkivi kvaliteedi kohta peab puursüdamiku väljatulek puurimisel olema vähemalt 80%.

Saadud puursüdamikud kirjeldatakse, fotografeeritakse ning võetakse proovid laboratoorseteks katsetusteks. Kõik puuraugud proovitakse kasuliku kihi ulatuses. Proovid võetakse kihtdiferentsiaalmeetodil, mille järgi võetakse proove kõigist põlevkivikihtidest ja nende vahel olevatest lubjakivikihtidest (põlevkivikihid H, G, F2, F1, E, D, B, C, A1, A ja lubjakivi vahekihid H/G, E/D, D/C, C/B, B/A1). Iga eraldi proovitava lubjakivikihi minimaalne paksus on 5 sentimeetrit. Õhemaid lubjakivi vahekihte tuleb proovida koos põlevkiviga. Kogu puursüdamikust võetud proov purustatakse ja peenendatakse ning seda vähendatakse kvarteerimise meetodil analüüside tegemiseks vajaliku kaaluni. Peenendatud proovist moodustatakse ka proovi duplikaat. Laboratoorselt määratakse põlevkivi niiskusesisaldus, tuhasus, kütteväärtus ja õli sisaldus. Põlevkivi põhiliseks kvaliteedinäitajaks on kuivaine kütteväärtus.

Kõikide rajatud puuraukude suudmed mõõdistatakse instrumentaalselt ja uuringu tulemusena valmib uuringuruumi teenindusala ja seda ümbritseva maa-ala kohta topograafiline plaan.

Taotletava uuringuruumi piiresse jääva Kure turbamaardla piiri täpsustatakse nii turba-maardla piiresse rajatavate puuraukude abil kui ka turbapuuriga sondeerimise abil. Sondeerimise vajadus selgub pärast hüdrogeoloogiliste ja geoloogiliste puuraukude rajamist.

Kõik puuraugud likvideeritakse vastavalt geoloogilisele ehitusele ja hüdrogeoloogilistele tingimustele ning puuraukude konditsioonile. Juhul kui on vaja puurauke säilitada hilisemaks seireks ja seiret peab teostama ka pärast geoloogilise uuringu loa lõppemist, tuleb puurauk

registreerida keskkonnaregistrisse. Seire andmeid kasutatakse tulevikus kaevandamisega kaasneva keskkonnamõju väljaselgitamisel.

Kogu uuringu väli- ja laboriandmete sh varasemate uuringu andmete alusel koostatakse geoloogilise uuringu aruanne koos graafiliste lisadega.

2.3 Geoloogilise uuringuga kaasneda võivad keskkonnahäiringud

Kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt *KeHJS* § 11 lõikele 3 algatada keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) selle vajadust põhjendatuna. Kui kavandatav tegevus ei kuulu *KeHJS* § 6 lõikes 1 nimetatute hulka, peab otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub *KeHJS* § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus nr 224*) või on tegemist *KeHJS* § 6 lõikes 21 nimetatud tegevusega, mille korral tuleb *KeHJS* § 61 lõike 3, § 11 lõigete 2, 2³ ja 4 kohaselt anda eelhindang ja kaaluda *KMH* vajalikkust.

Väikse uuringusügavusega geoloogiline uuring ei kuulu *KeHJS* § 6 lõikes 1 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, *KeHJS* § 6 lõikes 2 sätestatud otsustaja eelhindangut vajavate valdkondade loetellu ega Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ toodud tegevuste hulka (st tegemist ei ole määruse nr 224 § 3 punkti 3 kohase süvapuurimisega (üle 1000 meetrise sügavusega puuraugud)). Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (55 SE) juurde kuuluvas seletuskirjas on *KeHJS* § 6 lõike 2 punktist 2 maavara geoloogilise uuringu ja üldgeoloogilise uurimistöo kaotamist põhjendatud sellega, et praktika on „näidanud, et eelhindangute koostamisega kaasneb suur töömaht ja reaalselt väärtust sellel ei ole, kuna uuringute mõju ei ole märkimisväärne. Praeguseks ei ole algatatud mitte ühtegi keskkonnamõju hindamist maavara geoloogilise uuringu loa ja üldgeoloogilise uurimistöo loa taotluse menetluses.“

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus *KeHJS* § 6 lõike 2 punktis 2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud määruses nr 224. Samuti ei ole tegemist *KeHJS* § 6 lõikes 21 nimetatud tegevusega. Seetõttu antud juhul *KMH* ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhindangut vastavalt *KeHJS* § 6 lõikele 23 ega kaaluta *KMH* vajalikkust.

MaaPS § 28 lõike 3 kohaselt peab uuringuloa taotluse seletuskiri sisaldama muuhulgas andmeid geoloogilise uuringuga kaasneda võivate keskkonnahäiringute ja nende vähendamise meetmete kohta. Keskkonnaministri 09.01.2020 määruse nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi määrus nr 1) § 2 lõige 1 täpsustab, et lisaks MaaPS § 28 lõikega 3 sätestatud andmetele esitatakse taotluse seletuskirjas uuringuga kaasneda võivate keskkonnahäiringute, sealhulgas vee, pinnase või õhu saastamise, müra, vibratsiooni ja

selle ulatuse kirjeldus. Määruse nr 1 § 2 lõike 1 punkti 6 kohaselt tuleb uuringuloa taotluse seletuskirjas eraldi välja tuua, kas geoloogilisel uuringul on mõju Natura 2000 võrgustiku alale.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas märgitakse, et uuringupunktide rajamine toimub päevasel ajal. Keskkonnaamet täpsustab, et mõistet „päevane aeg“ ei reguleeri kellaajaliselt ükski käesoleval hetkel kehtiv seadus. Töölepinguseaduse (edaspidi *TLS*) § 5 lõike 1 punktis 7 viidatakse tööajale, kui ajale, millal töötaja täidab kokkulepitud tööülesandeid. *TLS* § 43 lõige 1 täpsustab, et eeldatakse, et töötaja töötab 40 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul. Lisaks võib *TLS* § 52 lõikes 3 lugeda, et eeldatakse, et iganädalane puhkaeg antakse töötajatele laupäeval ja pühapäeval.

Eelnevast nähtub, et töö- ja puhkeaja mõistete puhul võib eeldada välja kujunenud ja enamlevinud kellaage ja nädalapäevi, kuid nende järgimise kohustust tööandjal ei ole. *TLS* kehtestab mõisteid „tööaeg“ ja „tööpäev“ tavamõistest paindlikumalt. Korrakaitseaduse § 56 määrab ajavahemiku, mille jooksul on keelatud tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra.

Tuginedes eelnenule ja arvestades asjakohastes õigusaktides toodut, võib eeldada, et välitöid tehakse nädalapäevadel esmaspäevast reedeni. Ajavahemikus kella 22.00-st kuni 6.00-ni, puhkepäevale eelneval ööl kella 00.00-st kuni 7.00-ni, on keelatud tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra.

2.3.1 Mõju Natura 2000 aladele

Taotletavale uuringuruumile lähim Natura 2000 võrgustikku kuulu loodusala on Uljaste loodusala (EELISE kood RAH0000495), mis asub Uljaste uuringuruumist ~0,33 km kaugusel lääne suunas.

Taotletavale uuringuruumile lähin Natura 2000 võrgustikku kuuluv linnuala on Sirtsu linnuala (EELISE kood RAH0000077), mis asub Uljaste uuringuruumist ~4,5 km kaugusel lõuna suunas.

Võttes arvesse eelneva, geoloogilise uuringu jaoks läbiviidava välitöö iseloomu ja ajalist kestust saab öelda, et geoloogilise uuringu mõju ei ulatu Natura 2000 võrgustikku kuuluvate aladeni, mistõttu ebasoodne mõju Natura 2000 aladele on välistatud. Natura 2000 asjakohane hindamine ei ole vajalik.

Kohtupraktikas on leitud, et väidetavate tagajärgedega ei pea arvestama olukorras, kus ollakse veendunud, et tagajärgede saabumine on välistatud või äärmiselt vähetõenäoline (Riigikohtu halduskollegiumi 21.12.2001 kohtumäärus haldusasjas nr 3-3-1-67-01 p 3).

2.3.2 Mõju metsale, kaitstavatele loodusobjektidele ja vääriselupaikadele

Uuringuloa taotluse seletuskirjas on märgitud, et uuring viiakse läbi kaevandite rajamise teel ning puurmasinaga puuraukude (südamikpuurimine) rajamise teel. Kasulik kiht läbitakse võimalusel kuni lamamini, kuid mitte sügavamale kui 50 m maapinnast. Taotluse seletuskirja

kohaselt planeeritakse alale rajada 10-15 puurauku. Taotluse ja loa kohaselt on siiski lubatud maksimaalne rajatavate puuraukude arv kuni 40 ning lubatud rajatavate kaevandite arv on 15.

Geoloogilise uuringu käigus võib olla vajalik teostada raiet piiratud ulatuses, eelkõige seoses masinate liikumisega metsaga kaetud alal. Kogu uuringualal tehtav raietegevus kooskõlastatakse maaomanikuga.

Uljaste uuringuruumis asuvad III kaitsekategooria kaitsealuse taimeliigi pruunika pesajuure (*Neottia nidus-avis*) kaks leiukohta (EELIS koodid KLO9341142 ja KLO9341141). Kaitsealuse taimeliigi isendite suhtes kehtib looduskaitseaduse § 55 lg 8 sätestatud isendi kaitse ehk keelatud on III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. Ettevaatusprintsibiist lähtudes on soovitatav kaitsealuse taime elupaikades kavandatava uuringuga seoses tegevusi (raied, masinatega liiklemine, jms) mitte teha. Kui uuringu tegemine kaitsealuse taime elupaikades on siiski möödapääsmatult vajalik, tuleb arvestada järgnevaga:

1. Kaitsealuste taimede kasvukohtades ei ole lubatud masinatega liikumisel tekitada rööpaid.
2. Kaitsealuste taimede elupaigas on raied ja muud uuringuga seotud tegevused lubatud vaid kuivanud või külmunud pinnase tingimustes.
3. Raieala ei tohi ületada 0,5 ha ning raieala ei tohi ületada poolt kasvukoha pindalast.
4. Raiejäätmete jätmine kaitsealuste taimede kasvukohtadesse ei ole lubatud.

Uljaste uuringuruumiga piirneb Sonda lendorava püsielupaik (EELIS kood KLO3002863), mis on loodud I kaitsekategooria kaitsealuse loomaliigi lendorava (*Pteromys volans*) soodsa seisundi saavutamiseks. Vastavalt looduskaitseaduse § 55 lg 6 on keelatud kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal, sellest tulenevalt on mürarikkad tegevused (raied, puuraukude puurimised, jm) keelatud kuni 150 m kauguseni püsielupaiga piirist 16. märtsist kuni 31. augustini.

Uljaste uuringuruumi alale jäävad vääriselupaigad VEP nr.128050 (EELIS kood VEP128050), VEP nr.205832 (EELIS kood VEP205832) ja VEP nr.204369 (EELIS kood VEP204369). Vastavalt metsaseaduse § 23 lg 1 on vääriselupaik ala, kus kitsalt kohastunud, ohustatud, ohualdiste või haruldaste liikide esinemise tõenäosus on suur. Alal olevad vääriselupaigad jäävad riigi omandis olevale maale, kus vastavalt keskkonnaministri 04.01.2007 määruse nr 2 "Vääriselupaiga klassifikaator, valiku juhend, kaitse korraldamine ning vääriselupaiga kaitseks lepingu sõlmimine ja kasutusõiguse tasu arvutamise täpsustatud alused" § 26¹ lg 2 on raied keelatud. Kuna uuringu teostamine eeldab metsaalal raiete tegemist, mis vääriselupaikades on keelatud, siis tuleb vääriselupaikades uuringu läbiviimisest loobuda.

2.3.3. Heide välisõhku (müra ja peenosakesed)

Lähim majapidamine jääv taotletavast uuringuruumist lõuna suunas linnulennult ~250 m kaugusele Sonda alevikku. Sonda alevik on ka uuringuruumile lähem asula.

Geoloogilise uuringu läbiviimiseks kasutatakse tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise

ülevaatus ja ei kasutata materjale, mis on keskkonnaohtlikud. Uuringuga ei reostata põhjaveet ega tekitata normatiive ületavat müra või tolmu.

Mõningal määral tekitavad uuringut läbi viivad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate poolt tekitatava või karjäärides töötavate masinate müraga. Müra tekitatakse vaid välitööde käigus lühiajaliselt päevasel ajal. Oluline on silmas pidada, et geoloogiliste uuringute käigus tehtavad välitööd kestavad lühikest aega (mõne päeva või nädala). Seega on müra kestus ajutine ja lühiajaline. Võib eeldada, et geoloogilise uuringuga ei kaasne häiringuid, mis võiks piirinaabrite huve olulisel määral riivata.

Uuringualal olev pinnas on looduslikult niiske, mistõttu ei teki kaevandite rajamisel ega likvideerimisel õhusaastet (ülenormatiivset peenosakeste heidet). Kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist.

2.3.4 Mõju põhjaveele

Geoloogilise uuringu käigus ei muudeta kinnistute sihtotstarvet, maakasutuse tingimusi ega maa veerežiimi. Hüdrogeoloogilise katsepumpamisega ei kaasne pikaajalist vee välja pumpamist, mistõttu põhjavee taseme olulist alanemist oodata ei ole. Veeproovide võtmisel ei mõjutata piirkonna põhjavee taset ega kvaliteedile. Puurimistööde ajal võib lühiajaliselt esineda rajatava puuraugu läheduses vee hägustumist puurimisel purustatud lubjakivi osakeste tõttu. Samasugune mõju esineb ka näiteks veevarustuseks ettenähtud puurkaevude rajamisel.

Geoloogiliste töödega ei avaldata mõju lähimatele veehaaretele (puur- ja salvkaevud), kuivenduskraavidele, maaparandussüsteemide toimimisele ega lähimatele veekogudele.

2.3.5 Jäätmete

Vastavalt maapõueseaduse § 28 lõikele 5 tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava juhul, kui uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. Jäätmeseaduse alusel (edaspidi *JäätS*) käsitletakse kaevandamisjäätmetena muuhulgas maavarade uuringute töö (sh proovivõtmine, puurimine ja kaevamine) tulemusena tekkivaid jäätmeid.

Kaevandamisjäätmekava eesmärk on vältida või vähendada jäätmete tekitamist ja nende ohtlikkust ning soodustada nende ringlusesse võtmist, korduvkasutamist või taaskasutamist, kui see on keskkonnaohutu ja võimalik.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas kinnitab taotleja, et planeeritava uuringu käigus ei teki kaevandamisjäätmeid. Uuringupunktidesse rajatakse puuraugud/kaevandid ning määratakse katendi ja kasuliku kihi paksus ning omadused. Kuna antud uuringu puhul kasutatakse proovide võtmisest üle jäänud materjal ja kattepinnas ära puuraukude likvideerimisel, ei teki uuringu käigus kaevandamisjäätmeid ja kaevandamisjäätmekava esitamine ei ole vajalik.

2.3.6 Vibratsioon

Geoloogilise uuringuga kaasnev vibratsioon on minimaalne – ei viida läbi lõhkamisi. Tulenevalt töötervishoiu nõuetest, on tehnikale seatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Mõningane vibratsioon on võimalik, kuid see piirdub välitööde teostamise masinate tekitatud tavapärase töötsükli vibratsiooniga, mis on lühiajaline.

Kokkuvõtvalt

Tuginedes eelnenule, arvestades tegevuse iseloomu ja senist praktikat saab öelda, et geoloogilise uuringuga ei kaasne ümbruskonnale valguse, soojuse, kiirguse ja lõhna reostust ja tegevusega puudub oht suurõnnetuste või katastroofide tekkimisele.

Eelpool kirjeldatud info põhjal saab öelda, et tegevusega ei kaasne olulist negatiivset mõju looduskeskkonnale. Tegevusega kaasneda võiv häiring on lühiajaline ega levi uuringuruumi piiridest oluliselt kaugemale.

Kohe peale uuringupuuraukudest ja uuringukaevetõntest proovide võtmist suletakse need väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks).

Tagasitaidetud ala tihendatakse ja tasandatakse. Uuringuruumi teenindusala korrastatakse võimalikult uuringueelsesesse seisukorda. Kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloa valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

3. KAALUTLUSED

3.1 Kaalutlused uuringuloa andmisel

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 23.01.2017 määrusele nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Riigilõiv 400 eurot on tasutud 30.10.2019 riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jätmete ladestamiskoht ei ole jätmeohidla JääTS § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada

kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Loa andja kohustus on menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal välja selgitada kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Uuringuloa andmisest keeldumise alused on nimetatud MaaPS § 35. MaaPS § 35 lõike 1 punktide 2-8 ja punkti 11 ning lõike 2 punktide 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenud, sellest tulenevat keeldumise alust ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda (vt ka ptk 2.3).

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 9). Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riiklike huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 10). Keskkonnaamet saatis 21.04.2020 kirjaga nr 12-2/20/150-5 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Lüganuse Vallavalitsusele, tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lõige 7).

Lüganuse Vallavalitsus esitas 19.06.2020 kirjaga nr 5-9/674-6 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 19.06.2020 dokumendina nr 12-2/20/150-9) Lüganuse Vallavolikogu 17.06.2020 otsuse nr 269, mille alusel keelduti Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa kohta nõusoleku andmisest.

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING saatis Keskkonnaametile 29.02.2024 kirjaga nr 1.1-10.1/70 (registreeritud KOTKAS 01.03.2024 dokumendina nr DM-111240-21) soovi paluda uuesti Lüganuse Vallavolikogu seisukohta Uljaste geoloogilise uuringu loa taotlusele. 2023. aastal valmis Eesti Geoloogiateenistuse poolt Uljaste järve ja põhjavee seose uuringu aruanne, mille osas leiab ettevõtte, et Eesti Geoloogiateenistuse poolt teostatud uuring paneb uude valgusesse ka nende geoloogilise uuringuloa taotluse. KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING märkis veel enda kirjas, et nad taotleavad uuringuluba suuremale alale kui Uljaste järve ja põhjavee seise uuringuaruande põhjal kaevandamiseks mõistlik oleks, põhjusel, et geoloogilise uuringu käigus võib selguda veel vajalikke kitsendusi ning laiema ala uuring annab parema ülevaate ja andmestiku.

Keskkonnaamet edastas KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGU 29.02.2024 esitatud ettepaneku kaaluda uuesti Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotlusele arvamuse andmist Lüganuse Vallavalitsusele 01.03.2024 kirjaga nr DM-111240-22.

Lüganuse Vallavalitsus saatis 02.04.2024 kirjaga nr 5-1/524 (registreeritud KOTKAS 02.04.2024 dokumendina nr DM-111240-25) Lüganuse Vallavolikogu 28.03.2024 otsuse nr 178, millega nõustuti tingimuslikult Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse menetlusega.

Lüganuse Vallavolikogu esitatud tingimus oli järgmine:

„Nõustuda Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa väljastamisega Kiviõli Keemiatööstuse OÜ-le tingimusel, et täiendava tööna hinnatakse põlevkivi kaevandamise mõju põhjaveele ja Uljaste järve veetasemele. Uuringusse tuleb kaasata Eesti Geoloogiateenistus mõjude hindamiseks Uljaste järvele.“

Keskkonnaamet edastas Lüganuse Vallavolikogu 28.03.2024 otsuse nr 178 KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGule 04.04.2024 kirjaga nr DM-111240-26 ning palus ettevõttel uuesti esitada Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse, täiendades seda Lüganuse Vallavolikogu esitatud tingimusega.

Seega on Lüganuse Vallavolikogu 28.03.2024 otsuses nr 178 seatud tingimusliku nõusoleku tingimus täidetud ning uuringuloa andmisest keeldumise alus lähtudes MaaPS lõike 1 punktist 10 puudub.

Uuringuloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud (MaaPS 35 lõige 2 punkt 1). Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING (registrikood 12453072) ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 15.01.2025).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise alused puuduvad.

3.2 Uuringuloa taotluse avalikustamine, otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine

Keskkonnaamet saatis 27.03.2020 kirjaga nr 12-2/20/150-2 Uljaste uuringuloa taotluse arvamuse avaldamiseks Keskkonnaministeeriumile tähtajaga 28.04.2020 vastavalt MaaPS § 27 lõikele 4.

Keskkonnaministeerium esitas arvamuse uuringuloa taotluse kohta 16.04.2020 kirjaga nr 14-06/20/1373-2 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 16.04.2020 dokumendina nr 12-2/20/150-3), milles ei esitanud täiendavaid ettepanekuid KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGu Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta.

Keskkonnaamet avaldas uuringuloo menetluse algatamise teate 21.04.2020 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest 21.04.2020 kirjaga nr 12-2/20/150-4 vastavalt MaaPS § 30 lõikele 2. Kuni uuringuloo andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING on esitanud Põllumajandusameti (PMA) tingimusliku kooskõlastuse (14.01.2020 dokument nr 14.2-1/1374) 14.01.2020 kirjaga nr 1.1-10.1/153-4 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 15.01.2020 dokumendina nr 12-2/19/519-7). Puuraukude asukohad ja nende rajamine kooskõlastati järgmistel tingimustel:

1. Keelatud on sõita läbi kuivenduskraavide;
2. Puurimisel tekkivat hiiba ei või suunata otse kuivenduskraavi;
3. Tööde alustamisest ja lõpetamisest teavitada PMA Ida regiooni Jõhvi esindust e-posti aadressil raigo.kuldmaa@pma.agri.ee või telefonil 554 4054.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloo täiendavateks tingimustes muudetud sõnastuses (vaata ptk 3.3) eelkõige tulenevalt Põllumajandusameti tegevuse lõpetamisest ning varasemate kohustuste üleminekust Põllumajandus- ja Toiduametile.

Uljaste uuringuruum piirneb riigiteega 17117 Pada-Sonda, mille teekaitsevööndi laiuks on 30 meetrit mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast, vastavalt ehitusseadustiku § 71 lõikele 2. Maanteeamet saatis enda seisukoha taotletava tegevuse osas 22.04.2020 kirjaga nr 15-5/20/19594-2 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.04.2020 dokumendina nr 12-2/20/150-6), mille alusel ei omanud asutus vastuväiteid Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotlusele. Maanteeamet soovis olla Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotlemise edasise menetluse osaline. Menetlusse kaasatakse Maanteeamet õigusjärglane Transpordiamet.

Keskkonnaamet saatis 21.01.2020 kirjaga nr 12-2/19/519-8 uuringuloo taotluse riigivara valitseja volitatud asutusele kooskõlastuse saamiseks vastavalt MaaPS § 27 lõikele 3.

Kliimaministeerium riigivara valitsejana kooskõlastas 18.03.2020 dokumendiga nr 13-1/20/249-3 (registreeritud 18.03.2020 dokumendina nr 12-2/20/150) Uljaste uuringuruumis geoloogilise uuringu teostamise riigile kuuluvatel katastriüksustel Sonda metskond 2 (katastritunnus 75101:001:0120), Sonda metskond 27 (katastritunnus 75101:001:0037), Sonda metskond 39 (katastritunnus 75101:001:0044) järgmistel tingimustel:

1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Riigimetsa Majandamise Keskuse Ida-Virumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloo täiendavateks tingimusteks.

Keskkonnaamet saatis 21.04.2020 kirjaga nr 12-2/20/150-5 Lüganuse Vallavalitsusele uuringuloo taotluse arvamuse avaldamiseks tulenevalt MaaPS § 27 lõikest 7.

Lüganuse Vallavolikogu keeldus 17.06.2020 otsusega nr 269 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 19.06.2020 dokumendina nr 12-2/20/150-9) Uljaste uuringuruumi uuringuloo andmisest.

Keskkonnaamet küsis KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGu seisukohta uuringuloo taotluse menetluse jätkamise osas 22.06.2020 kirjaga nr 12-2/20/150-10 ning edastas Kiviõli Keemiatööstuse OÜ-le Lüganuse Vallavolikogu 17.06.2020 otsuse nr 269.

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING palus vastamistähtaja pikendamist 10.07.2020 kirjaga nr 1.1-10.1/153-8 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendiregistris 10.07.2020 dokumendina nr 12-2/20/150-11) kuni 23.08.2020.

Keskkonnaamet nõustus vastamistähtaja pikendamisega kuni 23.08.2020 15.07.2020 kirjaga nr 12-2/20/150-12.

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING palus vastamistähtaja pikendamist 25.08.2020 kirjaga nr 1.1-10.1/153-10 (registreeritud KOTKAS 25.08.2020 dokumendina nr DM-111240-1) kuni 30.09.2020.

Keskkonnaamet nõustus vastamistähtaja pikendamisega kuni 30.09.2020 25.08.2020 kirjaga nr DM-111240-2.

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING tegi Keskkonnaametile 30.09.2020 kirjaga (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 30.09.2020 numbriga DM-111240-3) ettepaneku pöörduda Vabariigi Valitsuse poole Uljaste uuringuruumi uuringuloo menetluse osas.

Keskkonnaamet küsis 02.10.2020 kirjaga nr DM-111240-4 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi arvamust Uljaste uuringuruumi uuringuloo menetluses riigi huvi esinemise kohta vastavalt MaaPS § 35 lõikele 4.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium esitas arvamuse riigi huvi esinemise osas 03.11.2020 kirjaga nr 17-1/20/011/6053-2 (registreeritud KOTKAS 04.11.2020 dokumendina nr DM-111240-5), tuues välja, et Uljaste uuringuruumis uuringuloo andmine on riigi huvides, kuna uuringu läbiviimine annaks riigile olulist geoloogilist, hüdrogeoloogilist ning keskkonnavalast informatsiooni (mh Uljaste järve kaitse paremaks korraldamiseks).

Keskkonnaamet küsis 04.11.2020 kirjaga nr DM-111240-6 Keskkonnaministeeriumi arvamust Uljaste uuringuruumi uuringuloo menetluses riigi huvi esinemise kohta tuginedes MaaPS § 35

lõikele 4.

Keskkonnaministeerium palus vastamise esitamise tähtaja pikendust 07.12.2020 kirjaga nr 3-1/20/249-6 (registreeritud KOTKAS 08.12.2020 dokumendina nr DM-111240-7) kuni 18.12.2020 seoses täiendava menetlusaja vajadusega.

Keskkonnaministeeriumi esitas keskkonnaministri seisukoha 21.01.2021 kirjaga nr 13-1/20/249-7 (registreeritud 22.01.2021 dokumendina nr DM-111240-8), milles on Keskkonnaministeerium seisukohal, et Uljaste uuringuruumis geoloogilise uuringu tegemine annab riigile olulist informatsiooni uuritava ala ja piirkonna geoloogiliste, hüdrogeoloogiliste-, keskkonnatingimuste ning maavara osas. Seetõttu on geoloogilise uuringu loa andmine Uljaste uuringuruumis kooskõlas riigi huviga.

Keskkonnaamet saatis 23.04.2021 kirjaga nr 12-1/21/8686 Uljaste uuringuruumi uuringuloa taotluse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile Vabariigi Valitsusele edastamiseks.

Vastavalt MaaPS § 35 lg 3¹ sätestatule peatus menetluse tähtaeg kuni Vabariigi Valitsuse arvamuse laekumiseni.

Kliimaministeerium esitas 25.08.2023 kirjaga nr 14-6/23/3885 (registreeritud KOTKAS 28.08.2023 dokumendina nr DM-111240-14) uue seisukoha riigi huvi esinemise osas, milles selgitas, et käesoleval hetkel riigi huvi puudub, kuna tulevikus ei nähta enam uute põlevkivikaevanduste avamist ja seega on põlevkivi geoloogiliste uuringute teostamine perspektiivitu.

Maapõue valdkond oli Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise ajal ja kuni 01.07.2023 jagatud Keskkonnaministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vahel. Riigikogu 20.06.2023 vastu võetud ja 01.07.2023 jõustunud Vabariigi Valitsuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega korraldati Keskkonnaministeerium ümber Kliimaministeeriumiks. Kliimaministeeriumi valitsemisalasse liideti lisaks seni Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas olnud ülesannetele ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas olnud maapõue valdkonna ülesanded. Vabariigi Valitsuse seaduse § 61 lõike 1 kohaselt on Kliimaministeeriumi valitsemisalas maapõueressursside kasutamise korraldamine, geoloogiline kaardistamine ja riikliku geoloogilise kompetentsi tagamine. Seega on maapõue valdkonna eest vastutav ministeerium Kliimaministeerium, kelle pädevuses on ka riigi huvi määratlemine nii maapõue uurimistegevuse suunamisel kui ka maapõue lubade menetlustes, lähtudes keskkonna- ja sotsiaalmajanduslikest aspektidest.

Kuna geoloogilise uuringu loa taotluse menetluses esines tuginedes MaaPS § 35 lõike 1 punktidele 9 ja 10 uuringuloa andmisest keeldumise alused, tegi Keskkonnaamet KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGule ettepaneku 31.08.2023 kirjaga nr DM-111240-15 geoloogilise uuringu loa taotluse menetluse lõpetamiseks kas taotluse tagasi võtmisega või loa andmisest keelduva otsuse väljastamisega.

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING polnud nõus Keskkonnaameti seisukohaga ning esitas endapoolsed vastuväited Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse menetluse lõpetamise vastu 22.09.2023 kirjaga nr 1.1-10.1/153-18 (registreeritud KOTKAS 25.09.2023 dokumendina nr DM-111240-16).

Tulenevalt KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGU 22.09.2023 kirjast nr 1.1-10.1/153-18 palus Keskkonnaamet Kliimaministeeriumil täpsustada riigi huvi esinemise seisukohta 18.12.2023 kirjaga nr DM-111240-17 tähtajaga 19.01.2024.

Kliimaministeerium palus vastamise tähtaja pikendust 15.01.2024 kirjaga nr 14-6/23/3885-3 (registreeritud KOTKAS 16.01.2024 dokumendina nr DM-111240-18) kuni 19.02.2024 seoses täiendava menetlusaja ja asjaolude analüüsimise vajadusega.

Kliimaministeerium palus vastamise tähtaja pikendust 19.02.2024 (registreeritud KOTKAS 20.02.2024 dokumendina nr DM-111240-19) kuni 20.03.2024 seosest vajadusega teemat täiendavalt analüüsida ja ministeeriumis arutada.

Keskkonnaamet nõustus vastamistähtaja pikendamisega kuni 20.03.2024 20.02.2024 kirjaga nr DM-111240-20.

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING saatis Keskkonnaametile 29.02.2024 kirjaga nr 1.1-10.1/70 (registreeritud KOTKAS 01.03.2024 dokumendina nr DM-111240-21) soovi paluda uuesti Lüganuse Vallavolikogu seisukohta Uljaste geoloogilise uuringu loa taotlusele. 2023. aastal valmis Eesti Geoloogiateenistuse poolt Uljaste järve ja põhjavee seose uuringu aruanne, mille osas leiab ettevõtte, et Eesti Geoloogiateenistuse poolt teostatud uuring paneb uude valgusesse ka nende geoloogilise uuringuloa taotluse. KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING märkis veel enda kirjas, et nad taotlevad uuringuluba suuremale alale kui Uljaste järve ja põhjavee seise uuringuaruande põhjal kaevandamiseks mõistlik oleks, põhjusel, et geoloogilise uuringu käigus võib selguda veel vajalikke kitsendusi ning laiema ala uuring annab parema ülevaate ja andmestiku.

Keskkonnaamet edastas KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGU 29.02.2024 esitatud ettepaneku kaaluda uuesti Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotlusele arvamuse andmist Lüganuse Vallavalitsusele 01.03.2024 kirjaga nr DM-111240-22.

Kliimaministeerium esitas 08.03.2024 kirjaga nr 14-6/23/3885-6 (registreeritud KOTKAS 08.03.2024 dokumendina nr DM-111240-23) uue seisukoha riigi huvi esinemise osas, kus on valmis kaaluma riigi huvi esinemist uuringuloa andmiseks ja Vabariigi Valitsuselt nõusoleku küsimist, kui KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING esitab tõendid siduvatest kokkulepetest investeringute õigeaegseks tegemiseks, millega tagatakse heite piirväärtustele vastavus. Hetkel on probleeme soojuselektrijaamast tulenev vääveldioksiidi heide, mille heite piirväärtuse saavutamiseks tuleks võtta heite vähendamisse meetmeid (paigaldada väävli ärastuse seade).

Keskkonnaamet edastas Kliimaministeeriumi 08.03.2024 esitatud seisukoha KIVIÕLI

KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGule teadmiseks 18.03.2024 kirjaga nr DM-111240-24. Kuna Keskkonnaamet oli paralleelselt küsinud ka Lüganuse Vallavolikogu uut seisukohta Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotlusele, ei küsitud KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGu arvamust Kliimaministeeriumi seisukohale, vaid tehti ettepanek oodata ära Lüganuse Vallavolikogu arvamus ja seejärel paluda ettevõttel võtta seisukoht menetlusega jätkamise osas.

Lüganuse Vallavalitsus saatis 02.04.2024 kirjaga nr 5-1/524 (registreeritud KOTKAS 02.04.2024 dokumendina nr DM-111240-25) Lüganuse Vallavolikogu 28.03.2024 otsuse nr 178, millega nõustuti tingimuslikult Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse menetlusega.

Lüganuse Vallavolikogu esitatud tingimus oli järgmine:

„Nõustuda Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa väljastamisega Kiviõli Keemiatööstuse OÜ-le tingimusel, et täiendava tööna hinnatakse põlevkivi kaevandamise mõju põhjaveele ja Uljaste järve veetasemele. Uuringusse tuleb kaasata Eesti Geoloogiateenistus mõjude hindamiseks Uljaste järvele.“

Keskkonnaamet edastas Lüganuse Vallavolikogu 28.03.2024 otsuse nr 178 KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHINGule 04.04.2024 kirjaga nr DM-111240-26 ning palus ettevõttel uuesti esitada Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse, täiendades seda Lüganuse Vallavolikogu esitatud tingimusega.

Tulenevalt Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu luba taotleva ettevõtte muutusest (esmase taotluse esitamise ajal KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING registrikoodiga 10186158 on menetluse jooksul muutunud õigusjärglasest ettevõtteks KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING registrikoodiga 12453072), polnud uue ettevõtte alt võimalik senise KOTKAS menetluse (menetlus nr M-111240) alt parandustaotlust esitada. Selleks tuli taotlus esitada uue KOTKAS menetluse alt (menetlus nr M-128559). Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa menetlust jätkati uue menetluse (menetlus nr M-128559) all.

Eraisik avaldas 06.12.2024 e-kirja teel Uljaste uuringuruumi menetluse kohta arvamust (KOTKAS 06.12.2024 numbriga DM-128559-7). Keskkonnaamet vastas eraisiku pöördumisele 07.01.2025 kirjaga nr DM-128559-10.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet pani õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.XX.XXXX ametlikus väljaandes Ametlikud Tedaanded (MaaPS § 30 lõige 5). Tulenevalt potentsiaalsest suurest avalikust huvist, avaldati

Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa andmise eelnõu valmimise teade ka ajalehes Põhjarannik. Ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks seati üks kuu.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti *laekus/ei laekunud*.

Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loa ja loa andmise korralduse eelnõud edastati kooskõlastamiseks kliimaministrile XX.XX.XXXX kirjaga nr XXXXXX (MaaPS § 27 lõige 9).

Kliimaminister ...

Keskkonnaamet küsis taotlejalt KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING, Lüganuse Vallavalitsuselt ja asjaomastelt asutustelt XX.XX.XXXX kirjaga nr XXXXXX arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise otsuse eelnõule 1 kuu jooksul kirja saatmisest.

Etteantud aja jooksul *laekus/ ei laekunud* arvamusi ja ettepanekuid.

KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING ...

Lüganuse Vallavalitsus ...

3.3 Kaalutlused täiendavate tingimuste seadmisel

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata.

Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Küll aga, toetudes Riigikohtu kohtuasjas nr 3-3-1-31-16 (punktis 19) toodule, tuleb silmas pidada, et Keskkonnaameti poolt väljastatavatest lubadest tulenev õigus ei ole piiranguteta ja selle adressaat peab järgima ka teisi asjakohaseid õigusakte. See tähendab, et loa omajal on kohustus järgida seadustes (looduskaitse seadus, veeseadus jm) kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Üldised uuringulooga kaasnevad kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel aadressil: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/maapou/uuringuluba>.

Keskkonnaamet seab Uljaste uuringuruumi geoloogilise uuringu loale järgnevad täiendavad tingimused:

1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Riigimetsa Majandamise Keskuse Ida-Virumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;
3. Keelatud on sõita läbi kuivenduskraavide;
4. Puurimisel tekkivat hiiba ei või suunata otse kuivenduskraavi;
5. Tööde alustamisest ja lõpetamisest teavitada Põllumajandus- ja Toiduametit e-posti aadressil pta@pta.agri.ee;
6. Registreeritud kaitsealuste taimede kasvukohtades ei ole lubatud masinatega liikumisel tekitada rööpaid.
7. Registreeritud kaitsealuste taimede elupaigas on raided ja muud uuringuga seotud tegevused lubatud vaid kuivanud või külmunud pinnase tingimustes.
8. Raieala ei tohi registreeritud kaitsealuse taime kasvukohas ületada 0,5 ha ning raieala ei tohi ületada poolt kasvukoha pindalast.
9. Raiejäätmete jätmine registreeritud kaitsealuste taimede kasvukohtadesse ei ole lubatud.
10. Sonda lendorava püsielupaiga piirist kuni 150 m kauguseni on keelatud mürarikkad tegevused (raidid, puuraukude puurimised, jms) 16. märtsist kuni 31. augustini.
11. Kui uuringu teostamine eeldab metsaalal raiete tegemist, siis tuleb registreeritud vääriselupaikades uuringu läbiviimisest loobuda.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo